

Töövõimereformist

Töövõime hindamine

Töövõimetoetuse maksmine

Siim Sarapuu

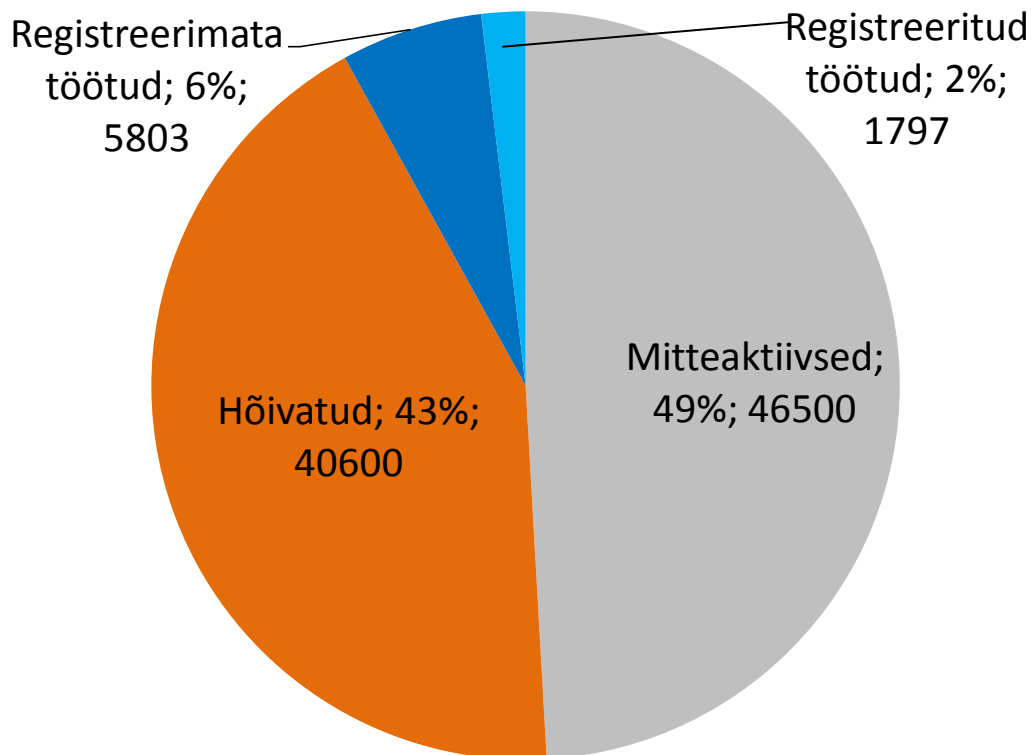
Tallinna ja Harjumaa osakonna juhataja

22.09.2016

Teemad

- Mis on Töövõimereform?
- Kes on töövõimereformi sihtrühm?
- Kuidas toimub töövõime hindamine?
- Mis tingimustel ja kui palju makstakse töövõime toetust?

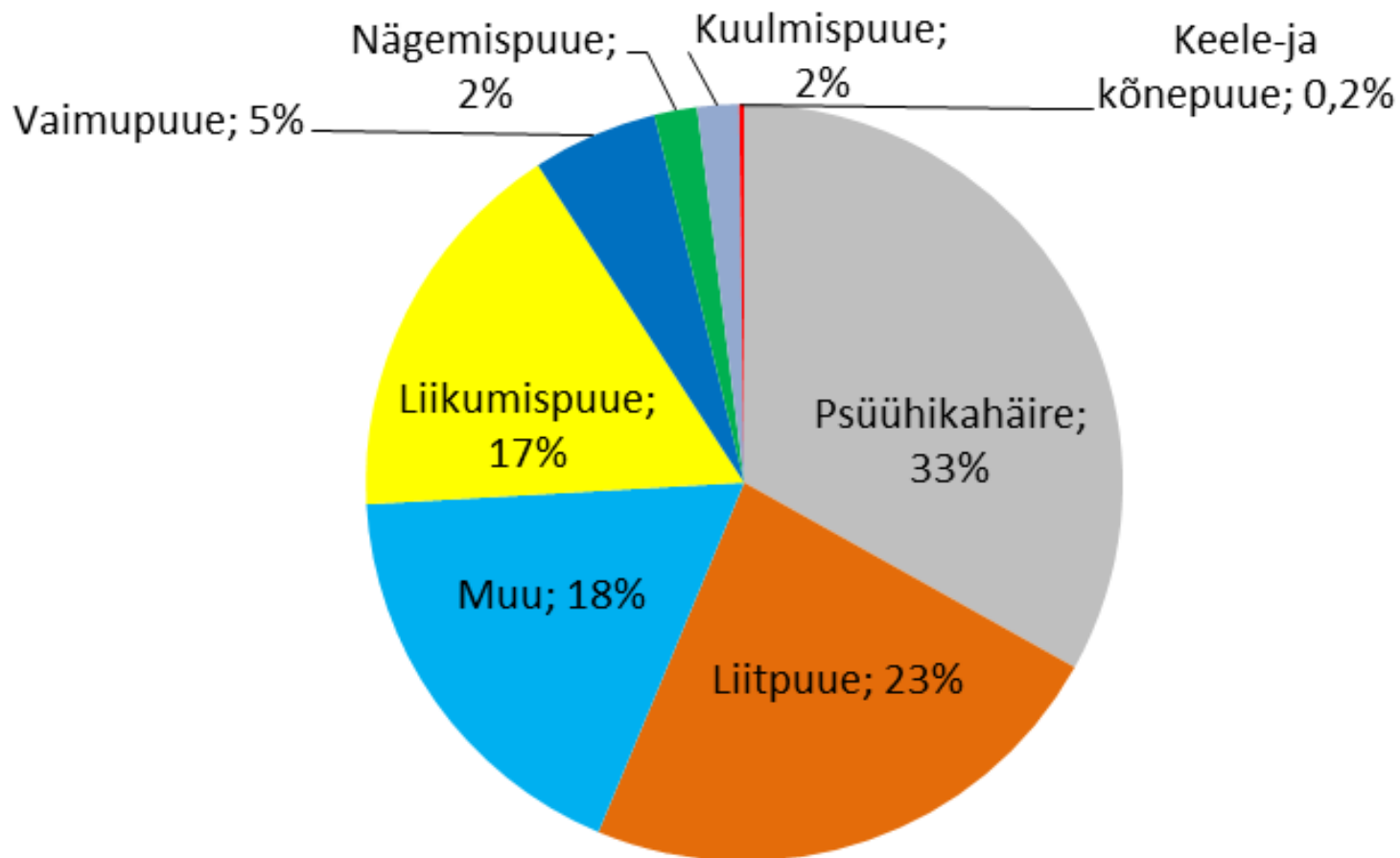
Töövõimekaoga inimestest pooled ei tööta ega otsi tööd

Registreeritud töötud siin isikud vanuses 16 kuni pensioniiga, kes kuulusid tööturuteenuste- ja toetuste seaduse mõistes riskirühma “puudega töötud”.

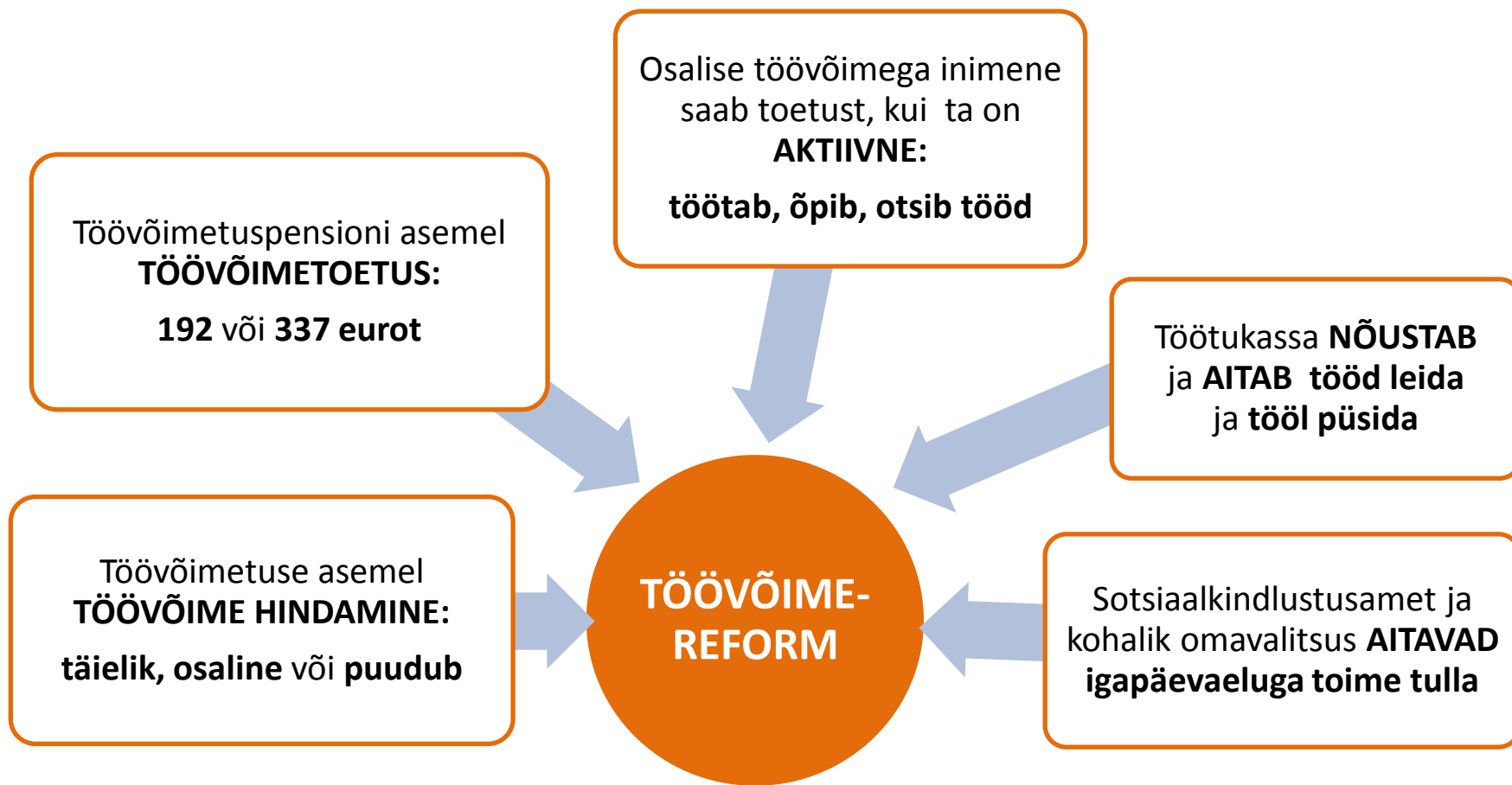
18-aastaste kuni vanaduspensioniealiste töövõime kaotusega inimeste jagunemine hõiveseisundi järgi uuringu andmetel, 2013

Allikas: Statistikaameti Tööjõu-uuring, Eesti Töötukassa

16-62-aastased puudega töövõimetuspensionärid puude liigi järgi, 30.06.2014

Mis muutub töövõimereformiga?

Töövõimereform muudab töövõime hindamist ja rahalisi toetusi. Vähenenud töövõimega inimesed saavad senisest rohkem tuge töötamiseks ja igapäevaelus toimetulekuks.

Muudatused toimuvad samm-sammult

JAAN
2016

UUED TEENUSED töötukassast ja sotsiaalkindlustusametist

JUULI
2016

TÖÖVÕIME HINDAMINE ja TÖÖVÕIMETOETUS
ainult **UUTELE** tervisehäirega inimestele

JAAN
2017

TÖÖVÕIME HINDAMINE ja TÖÖVÕIMETOETUS ka
TÄNASTELE töövõimetusega inimestele (kui **TÄHTAEG** kätte jõuab)

Töövõimereform: kes mida teeb?

TÖÖTUKASSA:
TÖÖVÕIME HINDAMINE
TÖÖVÕIMETOETUS
TÖÖTURUTEENUSED

REHABILITATSIOON
(töölane vs sotsiaalne)
ABIVAHENDID
(töö vs igapäevaelu)
KAITSTUD TÖÖ
(lühike vs pikk)
TRANSPORT
(töö vs igapäevaelu)

SKA:
PUUDE TUVASTAMINE
PUUDEGA INIMESTE
SOTSIAALTOETUSED
HOOLEKANDETEENUSED

KOHALIK OMAVALITSUS:
HOOLEKANDETEENUSED
(isiklik abistaja/tugiisik,
viipekeeletõlk, transport)
SOTSIAALTOETUSED

Kui on vaja hinnata töövõimet ja puuet ...

- Töövõime hindamist ja puude tuvastamist on võimalik **koos** taotleda töötukassas või sotsiaalkindlustusametis: inimene esitab **ühe taotluse** (küsimused on samad) ja tehakse **üks hindamine**
- Kui inimene soovib taotleda **ainult** puude raskusastme ja lisakulude tuvastamist, tuleb pöörduda sotsiaalkindlustusametisse
- Kui inimene soovib taotleda **ainult** töövõime hindamist, tuleb pöörduda töötukassasse.

Töövõime hindamise metoodika

Töövõime hindamisel võetakse arvesse inimese **terviseseisundit** ning sellest tulenevaid **tegutsemise ja osaluse piiranguid järgnevates valdkondades:**

- Liikumine
 - Käeline tegevus
 - Suhtlemine: nägemine, kuulmine, kõnelemine
 - Teadvusel püsimine ja enesehooldus
 - Õppimine ja tegevuste elluviimine
 - Muutustega kohanemine ja ohu tajumine
 - Inimestevaheline lävimine ja suhted
-
- Hindamisel antakse soovitusi sobivate töötingimuste kohta

Töövõimet välistavad seisundid

- IV astme vähkkasvaja
- inimene saab dialüüsravi
- inimene saab aparaadist sõltuvat püsiravi, see tähendab igapäevast ööpäevaringset ravi hapnikuaparaadiga või ravimipumbaga ravi v.a. insuliinipump
- väljakujunenud dementsus
- Alzheimeri tõbi
- raske või sügav vaimne alaareng
- inimene on püsivalt voodihaige, paranemise prognoosita

Töövõime hindamise teekond: I samm

Pere- või eriarsti või töötervishoiuarsti juurde

6 kuu jooksul enne töövõime hindamise taotlemist

- Arst kirjeldab **terviseseisundi** ja paneb „värsked“ terviseandmed **e-tervisesse**

Töövõime hindamise teekond: II samm

Töövõime hindamise taotlus töötukassale

Samaaegselt saate soovi korral taotleda ka puude määramist

- **Juhtumikorraldaja** viib **taotluse** täitmiseks läbi hindamisintervjuu *soovitame pöördumise aeg enne telefoni teel kokku leppida*
- Küsimustiku võite ka ise täita ja esitada **iseteenindusportaali** või **e-posti** või **posti teel**.

Töövõime hindamise teekond: III samm

Töövõime hindamine

koostatakse eksperdiarvamus **andmete** või **visiidi** põhjal

- **Ekspertarst** hindab töövõimet teie **taotluse** ja **terviseandmete** põhjal
- Küsib vajadusel infot juurde **teistelt arstidelt** ja **spetsialistidelt**, kes on teiega tegelenud
- Kutsub vajadusel **vastuvõtule** (andmed on vastuolulised): vestleb, teeb teste, kaasab spetsialistidest meeskonda
- Annab **soovitusi: sobivad töötingimused** ja **töövõimet toetavad tegevused**

Töövõime hindamise teekond: IV samm

Töövõime hindamise otsus

töövõimeline, osaline töövõime, töövõime puudub

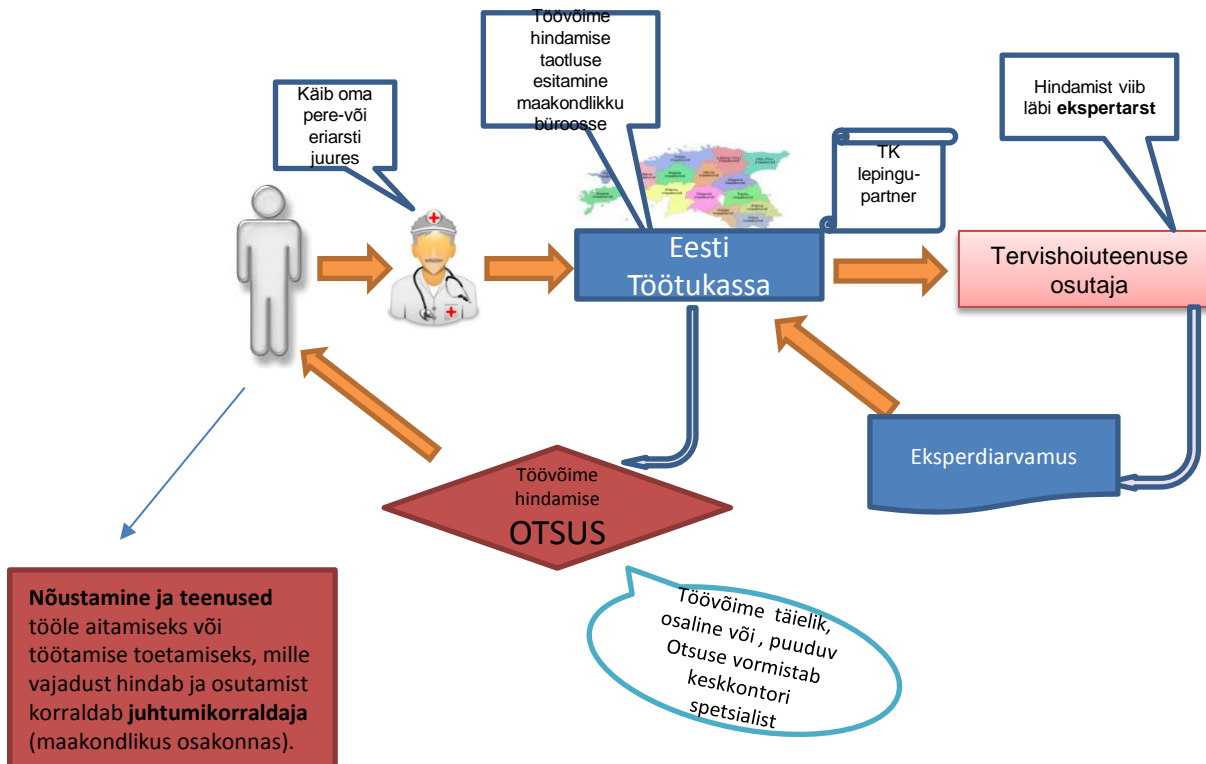
- Töötukassa **töövõime hindamise spetsialist** teeb eksperdiarvamuse põhjal töövõime kohta **otsuse**
- Otsus kehtib **kuni viis aastat**. Eriti raske seisundi puhul **vanaduspensionieani**
- Otsust on võimalik **vaidlustada**

Töövõime hindamise teekond: V samm

Töövõimetoetus, nõustamine ja teenused

- Töötukassa maksab **töövõimetoetust**, nõustab **tööotsinguid** ja osutab vastavalt vajadusele **tööturuteenuseid**
- **Sotsiaalkindlustusamet** ja **kohalik omavalitsus** osutavad igapäevaelu toetavaid **sotsiaalteenuseid**

Töövõime hindamise süsteem alates 01.07.2016

Näide töövõime hinnangust

Taotlejal esineb **raske piirang inimestevahelise suhtlemise valdkonnas**, mille põhjuseks on meeleolulangus ja emotsionaalse tasakaalu kõikumine ning kaudselt kroonilised haigused, mis neid häireid võimendavad.

Tal on **välistatud** intensiivne suhtlemine võõrastega ja avalikud esinemised, konfliktsete situatsioonide lahendamine

Tema töövõime on **osaliselt takistatud**. Seisund on **tõenäoliselt halvenev**, kuid 2 aasta jooksul töövõime on tõenäoliselt vähe muutuv.

Sobib töötamine väikeses kollektiivis või individuaalselt. **Ei sobi** töö, mis on seotud intensiivse suhtlemisega ja/või nõuab võõraste inimestega suhtlemist (nt töö klientidega) või avalikku esinemist või tekitab vastuolusid. **Vajab** psühholoogilist nõustamist.

Õigus töövõimetoetusele

- 16-aastane kuni vanaduspensioniealine inimene
- osaline või puuduv töövõime
- osalise töövõimega inimesel täiendavad tingimused

Osalise töövõimega inimesele on õigust töövõimetoetusele, kui ta

- **töötab** või on ettevõtja
- **otsib tööd** - on registreeritud töötu
- **õpib** - omandab põhi-, kesk-, kutse- või kõrgharidust
- **kasvatab** vähemalt ühte alla kolmeaastast **last**
- **hooldab** raske või sügava puudega pereliiget või puudega isikut

Töövõimetoetus

Töövõimetoetus makstakse kahes suuruses:

- 337 € töövõime puudumisel (100% päevamäärast, mis on 11,25 €)
- 192 € osalise töövõime korral (57% päevamäärast, mis on 6,41 €)

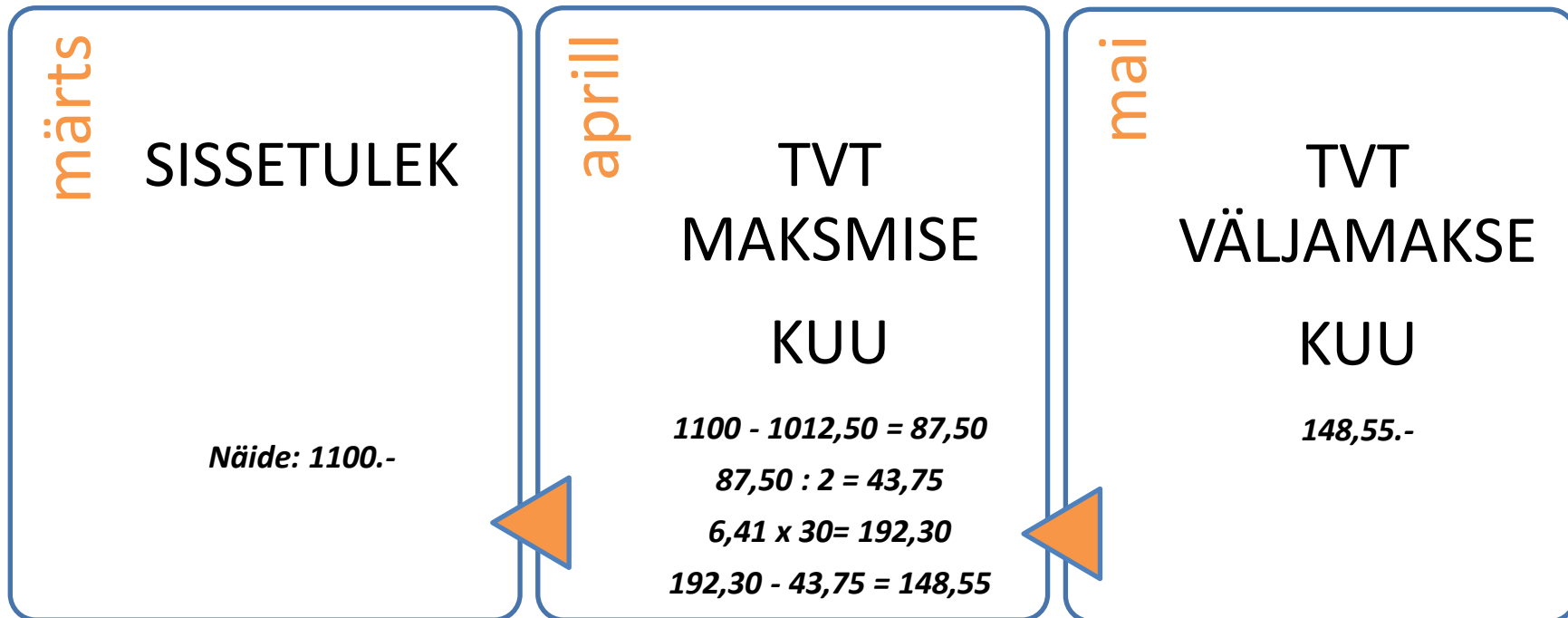
Kui töövõimetuspension oli suurem, makstakse niisama suurt toetust edasi (kui töövõime kaotuse % oli varem määratud vähemalt kaheks aastaks).

Töövõimetoetust vähendatakse, kui kuu töötasu ületab 1012,50 eurot.

Töövõimetoetust ei maksta, kui kuu töötasu ületab 1397 eurot osalise töövõime korral ning 1687 eurot puuduva töövõime korral.

Makstakse **iga kuu kümnenäädaks kuupäevaks** eelmise kalendrikuu eest.

Sissetuleku mõju töövõimetoetusele

Sissetulek – sotsiaalmaksu seaduse § 2 lg 1 p 1, 3, 4, 6 ja 9 alusel sotsiaalmaksuga maksustatud tasud, töötuskindlustushüvitis, vanemahüvitis, ajutise töövõimetus hüvitis, tööandja makstav haigushüvitis

TVT maksmise kuu – kuu mille eest toetust makstakse

TVT väljamakse – 10 kuupäevaks eelmise kalendrikuu eest

Osalise töövõimega inimeselt, kes otsib töötukassa abiga tööd, oodatakse järgmist:

- Tööotsimiskavas **kokkulepitud tegevustes osalemine**. Tegevused peavad olema **jõukohased** ja aitama tööle lähemale.
- Töötukassas **kokkulepitud ajal nõustamisel osalemine**. Nõustamine võib toimuda ka telefoni teel või ITP vahendusel, kui vastuvõtule tulemine on raskendatud terviseseisundist või puudest tingitud liikumistakistuse või muu erivajaduse tõttu. Samuti on teenusel osalemisel võimalik muul moel ühendust hoida.
- **Sobiva töö vastuvõtmine** (arvestades mh tervisest tulenevaid piiranguid).

Töövõimetoetusele ei ole õigust:

- isikul, kellele makstakse pensioni, vanaduspensioni ootel oleva päästeteenistuja toetust, prokuröri töövõimehüvitist või välisteenistuse seaduse või avaliku teenistuse seaduse alusel makstavat abikaasatasu;
- isikul, kes kannab karistust vanglas või kes viibib vahi all;
- isikul arestimajas viibitud päevade eest;
- **osalise töövõimega** isikul, kes on akadeemilisel puhkusel, välja arvatud, kui see on tingitud tervislikest põhjustest või kui isik täidab samal ajal muid aktiivsustingimusi (töötab või kasvatab last jne).

Töövõimetoetuse maksmise peatamine

10 päevaks: **esimest korda**
MÕJUVA PÕHJUSETA

30 päevaks: **teist korda**
MÕJUVA PÕHJUSETA

- ei osale nõustamisel
- ei täida tööotsimiskava
- ei võta vastu sobivat tööd

Töövõimetoetuse maksmise lõpetamine

Kolmandat korda MÕJUVA PÕHJUSETA

- ei osale nõustamisel
- ei täida tööotsimiskava
- ei võta vastu sobivat tööd

Töötuna arvelolek ja töövõimetoetuse maksmine lõpetatakse

NB! Toetuse maksmist ei lõpetata, kui inimene täidab mõnda muud toetuse saamise tingimust või liigub 14 päeva jooksul aktiivsesse tegevusse (tööle, õppima vms)

Aitäh!

siim.sarapuu@tootukassa.ee

www.tootukassa.ee